

Informacja w sprawie ustawy z dnia 4 września 2026 r. o zmianie ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną.

Ustawa z dnia 4 września 2026 r. o zmianie ustaw w celu wzmocnienia nadzoru sądowego nad kontrolą operacyjną ma na celu zwiększenie kontroli sądowej nad prowadzeniem przez uprawnione podmioty kontroli operacyjnej.

Ustawa dokonuje zmian 10 ustaw dotyczących podmiotów, w zakresie których pozostaje prowadzenie kontroli operacyjnej:

- z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej,
- z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
- z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu,
- z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,
- z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego,
- z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze,
- z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej,
- z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa.

Ustawa wprowadza zmiany w zakresie:

- wzmocnienia pozycji sądu orzekającego w przedmiocie zastosowania albo przedłużenia stosowania kontroli operacyjnej poprzez przyznanie sądowi oraz prokuratorowi prawa do żądania załączenia do wniosku o zarządzenie kontroli operacyjnej dalszych materiałów zgromadzonych przed jego złożeniem, w całości lub we wskazanym w tym żądaniu zakresie,

- wskazania, że postanowienia sądu dotyczące kontroli operacyjnej prowadzonej przez Policję, Straż Graniczną, Żandarmerię Wojskową, ABW, AW, CBA SKW, SWW, KAS oraz SOP są uzasadniane przez sąd,

- wskazania, że ww. służby po zakończeniu kontroli operacyjnej informują również sąd o jej wynikach, a także na żądanie sądu informują sąd o przebiegu tej kontroli w trakcie jej trwania, przedstawiając materiały zgromadzone podczas jej stosowania,

- wskazania, że sąd okręgowy oraz prokurator, w ramach nadzoru nad stosowaniem kontroli operacyjnej mogą w każdym czasie wydać postanowienie o zakończeniu kontroli operacyjnej, przy czym na postanowienie sądu prokuratorowi oraz podmiotom stosującym kontrolę operacyjną przysługuje zażalenie,

- wskazania, że wykonanie zarządzenia sądu o zniszczeniu materiałów zawierających informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji oraz materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne, powinno być dokonane w ciągu 3 miesięcy od otrzymania zarządzenia sądu (a w wyjątkowych przypadkach termin ten może zostać przedłużony o kolejne 3 miesiące),

- doprecyzowania przepisów określających terminy niszczenia materiałów zgromadzonych podczas kontroli operacyjnej, które nie zawierają dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub dowodów mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego, przez wskazanie, że materiały takie podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu i komisyjnemu zniszczeniu oraz wskazanie, że powinno to być dokonane w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia kontroli operacyjnej, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten może być wydłużony o kolejne 3 miesiące,

- wskazania, że o wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej niezawierających dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub dowodów mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego podmioty stosujące kontrolę operacyjną są obowiązane niezwłocznie, tj. nie później niż w terminie 14 dni od dnia wykonania zarządzenia, poinformować również sąd oraz właściwego prokuratora,

- rozszerzenia uprawnień prokuratora do składania zażaleń na wszystkie postanowienia sądu dotyczące kontroli operacyjnej,

- wprowadzenia zmian w ustawie o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, poprzez uchylenie regulacji art. 11n i 11o dotyczących zarządzania na wniosek Inspektora Nadzoru Wewnętrznego kontroli operacyjnej w stosunku do funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej i Służby Ochrony Państwa oraz strażaków Państwowej

Straży Pożarnej w zakresie postępowań dotyczących określonych przestępstw umyślnych ściganych z oskarżenia publicznego oraz postępowań w zakresie instytucji zakupu kontrolowanego.

- wprowadzenia obowiązku corocznego przedstawiania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych Sejmowi i Senatowi informacji w zakresie realizacji przez Straż Graniczną obowiązków związanych ze stosowaniem kontroli operacyjnej,

- rozszerzenia zakresu jawnej, rocznej informacji przedstawianej Sejmowi i Senatowi przez Prokuratora Generalnego o dane dotyczące wykonywania przez sądy i prokuratorów nowych, nadanych ustawą uprawnień nadzorczych poprzez uzupełnienie informacji o liczbę osób, w przypadku których:

- sąd i prokurator zażądał informacji o kontroli operacyjnej w trakcie jej trwania,
- sąd i prokurator wydał postanowienie o zakończeniu kontroli operacyjnej.

W przepisach przejściowych ustawa stanowi, że nowo wprowadzanych i zmienianych uregulowań nie stosuje się w przypadku kontroli operacyjnej zarządzanej przed dniem wejścia w życie uchwalonej ustawy.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.